

*Затверджено на засіданні кафедри
теорії та історії держави і права
Протокол № 2 від 12 .09.2017 р.*

***Програмові вимоги з нормативної навчальної дисципліни
«Ораторське мистецтво»
для студентів спеціальності 081 «Право»
на 2017 – 2018 н.р.
денна та заочна форма навчання***

Поняття та види красномовства.

Поняття красномовства. Види та жанри ораторського мистецтва. Судове, академічне, політичне, церковне, дипломатичне, рекламне, військове, суспільно-побутове красномовство. Місце красномовства в суспільному житті.

Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна.

Поняття та загальна характеристика риторики, як науки. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна. Взаємозв'язок ораторського мистецтва з іншими науками та навчальними дисциплінами.

Історія ораторського мистецтва.

Античне красномовство. Риторика у Стародавній Греції. Ораторське мистецтво Стародавнього Риму. Ораторська діяльність та наукові праці з риторики Горгія, Лісія, Сократа, Платона, Аристотеля, Демосфена, Гальби, Гортала, Цицерона, Квінтіліана. Ораторське мистецтво епохи Середньовіччя. Візантійська риторика. Риторика Київської Русі. Іларіон. Кирило Туровський. Ораторське мистецтво Києво-Могилянської академії. Іоаникій Галацький, Ф. Прокопович, М. Ломоносов, П. Пороховщиков, К. Зеленецький, М. Сперанський, О. Мерзляков, М. Кошанський. Судова риторика XIX ст. - XX ст. Судова реформа 1864р. Оратори-юристи др. пол. XIX ст. - поч. XX ст. С. Андрієвський, А. Коні, М. Карабчевський, М. Холева. Інститут Живого Слова. Нюрнбернський процес. Р.Руденко.

Судова промова.

Судові дебати як складова частина судового розгляду. Поняття та види судових промов. Призначення судової промови. Функції судової промови. Монологічна та діалогічна форми судової промови. Предмет судової промови в кримінальних, цивільних та адміністративних справах. Підготовка судової промови. Етапи підготовки виступу. Збір

матеріалів. Аналіз матеріалів. Систематизація матеріалів. Письмова підготовка промови. Репліка як частина судових дебатів. Вимоги до репліки. Призначення репліки.

Промова державного обвинувача.

Поняття обвинувальної промови. Питання, які повинен висвітлити прокурор у промові. Структура обвинувальної промови. Вступ. Фабула справи. Аналіз і оцінка зібраних доказів. Обґрунтування кваліфікації злочину. Характеристика особи підсудного. Обґрунтування пропозицій про міру покарання, цивільний позов. Аналіз причин і умов, що сприяли вчиненню злочину. Заключна частина промови. Промова прокурора при відмові від обвинувачення: зміст, структура.

Захисна промова.

Поняття захисної промови. Позиція захисника у справі. Зміст промови захисника. Залежність змісту промови від позиції захисника. Структура захисної промови. Вступна частина промови. Виклад фактичних обставин справи. Аналіз і оцінка доказів. Кваліфікація злочину. Характеристика особи підсудного. Особливості захисної промови при формулюванні пропозиції про міру покарання, цивільний позов. Аналіз причин і умов, що сприяли вчиненню злочину. Висновок.

Оратор і аудиторія.

Закон аудиторії. Характеристика аудиторії: поняття, типи. Соціально-демографічна, соціально-психологічна, індивідуально-особистісна ознаки аудиторії. Поняття судової аудиторії. Оратор як організатор мислинневої активності аудиторії. Спілкування оратора з аудиторією. Перешкоди встановлення та підтримання контакту між оратором та аудиторією, шляхи їх усунення. Індивідуально-психологічні якості оратора та особливості його поведінки. Закони логіки. Закон тотожності. Закон протиріччя. Закон достатньої підстави. Закон виключеного третього. Логічна помилка. Основні види логічних помилок. Особливості індукції, дедукції, аналогії, правила їх застосування. Правила і помилки висунення тези, аргументації та демонстрації. Спростування. Мовні засоби створення логічності промови. Логічна структура промови.

Техніка мовлення.

Поняття і категорії техніки мовлення. Інтонаційно-виразні засоби мови. Інтонація. Тон. Тембр. Темпоритми. Пауза, її види. Наголос. Голос. Дикція. Фонаційне дихання. Вимова. Милозвучність.

Культура промови та етика оратора.

Мовна культура оратора. Норми мовної поведінки. Мовні помилки. Лексичний, синтаксичний та стилістичний запас оратора. Стиль мови: поняття і види. Вибір стилю промови. Індивідуальний стиль оратора. Етика судового оратора. Зовнішня культура оратора: вигляд, погляд, жестикуляція.

Розробила викладач кафедри
теорії та історії держави і права

викл. Гергелюк Н.Т.